

باسمه تعالی

آنی - آنی - حائز اهمیت

مقام معظم رهبری: جنگ واقعی جنگ اقتصادی است، جنگ واقعی تحریم است ... ما را به جنگ نظامی متوجه می کنند تا از این جنگ غفلت کنیم. 1395/11/27

جناب آقای دکتر قالیباف

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی،

با سلام و احترام

همانطور که مستحضرد اقتصاد ایران در برهه کنونی در شرایط ویژه جنگ اقتصادی قرار داشته و با مسائل بعضاً بنیادی و ساختاری برای پیشبرد اهداف خود مواجه است. لایحه بودجه 1404 کل کشور به مثابه اولین آزمون این مجلس و دولت چهاردهم و نخستین لایحه پس از ابلاغ برنامه هفتم پیشرفت، به رغم وجود برخی رویکردهای مثبت از جمله ایجاد یکپارچگی منابع و مصارف بودجه دولت، واقع بینانه منظور شدن غالب ردیفهای بودجهای و بسترسازی مناسب در اجرای مفاد قانون برنامه هفتم توسعه، اما دارای تبعات تورمی برای اقشار آسیب پذیر جامعه می باشد که این موضوع از افزایش قابل توجه نرخ تسعیر عواید ارزی نشأت گرفته است. هرچند دولت چهاردهم تلاش نموده است تا در قالب بودجه سال آینده به سمت ارز تک نرخی حرکت نماید لیکن این حرکت به صورت دو نرخی و به سمت بالا در بودجه خود را نشان داده است و پیش بینی می شود واجد آثار و تبعات سوء باشد که عبارتند از: برخی از احکام برنامه هفتم پیشرفت را لحاظ نکرده است؛ بر شتاب موتورهای ایجاد تورم می افزاید؛ منجر به تک نرخی شدن ارز نمی شود؛ سفره مردم را کوچک تر و ارزش پول ملی را تضعیف می کند و مهم تر از همه، متناسب با اقتضائات در مواجهه با جنگ اقتصادی نمی باشد.

شایان توجه است، برخلاف ادعای دولت محترم چهاردهم، کاهش سه میلیارد دلاری ارز 28500 تومانی کالاهای اساسی و افزایش نرخ تسعیر آن به 37000 تومان و برای سایر کالاها معادل 55000 تومان صرف نظر از افزایش نرخ ارز، موجبات افزایش شدید تورم را به دنبال خواهد داشت که تغییر مبنای ارزشگذاری کالاهای وارداتی از 28500 تومان به 55000 تومان (رشد 93٪) تبعات تورمی این موضوع را دوچندان خواهد نمود. علاوه بر این، طبق محاسبات انجام شده، این سیاست دولت موجبات تحمیل حدود 570 همت فشار هزینه ای بر اقتصاد را فراهم می آورد. در صورتی که اجرای سیاست تک نرخی ارز به مفهوم واقعی آن باید به سمت گسترده شدن سفره مردم باشد و نه کوچک سازی آن.

وفق مساله محوری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و تکلیف شرعی در این برهه حساس اقتصاد ایران، پیشنهاد مشخص اینجانب، اصلاح کلیات بودجه بر اساس سیاست تک نرخی ارز (با نرخ 285000 ریالی) با هدف آغاز جدی مسیر اصلاح سیاستهای اقتصادی و بسترسازی مناسب برای دولت چهاردهم برای فائق آمدن بر معضلات ساختاری می باشد. برای این منظور و با هدف پیشگیری از تصمیمات تورمزا و اصلاح نگرش برخی از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، جلسات متعدد کارشناسی و خبرگانی تشکیل و برگزار گردید تا سناریوهای مختلف سیاستی را بررسی نموده که در نهایت

منجر به اصلاح کلیات بودجه سال 1404 کل کشور مبتنی بر سیاست تک‌نرخی ارز (با نرخ 285000 ریال) گردید که به پیوست جداول کلیات (منابع و مصارف) آن برای استحضار ارائه می‌گردد. باور اینجانب و گروه پژوهشگران و خبرنگاران همکار بر این اصل استوار است که با عبرت گرفتن از اشتباهات ناشی از اجرای سیاست‌های تعدیل ساختاری در اوایل دهه هفتاد و بررسی استدلال‌های ضعیف و جانبدارانه‌ی موافقان حذف ارز ترجیحی در سال 1401، مجلس شورای اسلامی باید در این برهه زمانی با هدف ارتقاء کیفی سیاست‌گذاری اقتصادی کشور، هنر سیاستی و راهبردی خود را در بودجه کل کشور به عنوان مهمترین سند مالی دولت نشان دهد.

اهم ویژگی‌های بودجه اصلاحی مطابق با تک‌نرخی نمودن ارز (28500 ریال) به قرار ذیل می‌باشد:

1. ارجحیت و اصالت بخشی به آثار اقتصادی سیاست مالی دولت بر معیشت و سفره مردم.
2. افزایش شفافیت و انضباط بخشی مالی دولت و کاهش سقف بودجه عمومی کشور به میزان بالغ بر 200 همت.
3. به رسمیت شناختن محورهای پیشنهادی دولت چهاردهم برای بودجه به گونه‌ای که هیچ‌یک از ردیف‌های جداول کلان منابع و مصارف بودجه حذف نگردیده است و تنها مبالغ آن دستخوش تغییرات (ناشی از تغییر محاسبات) شده است.
4. علاوه بر گزارش‌های دیوان محاسبات مجلس شورای اسلامی، گزارش عملکرد شش‌ماهه بودجه سال جاری که خزانه‌داری کل کشور منتشر می‌نماید، مبنای عمل بوده است.
5. کاهش آثار تورمی سیاست‌ها (حدود 20 درصد).
6. اصلاح انتظارات تورمی آحاد جامعه و سیگنال‌دهی مناسب به فعالان اقتصادی برای برنامه‌ریزی مناسب اقتصادی.

لازم به ذکر است که اقتضائات و سیاست‌های مکمل این سیاست مهم در اقتصاد ایران از طریق مکاتبات آتی و سایر ابزارهای در دسترس نمایندگان مجلس شورای اسلامی در اختیار هیئت ریسه محترم و نظام خبرگانی و تصمیم‌گیر کشور قرار خواهد گرفت. گرچه در این زمینه جمعی از نمایندگان (107 نماینده) در مورخ 1403/05/17 به رییس محترم جمهور نامه‌ای ارایه کردند که در آن سیاست‌های مهار تورم از طریق اصلاح سیاست‌های ارزی در قالب یک بسته سیاستی کامل پیشنهاد شده است که می‌تواند مقوم سیاست تک‌نرخی ارز در لایحه بودجه 1404 شود

با عنایت به مراتب فوق، مستدعی است دستور فرمایید این پیشنهاد برای ثبت و طرح در صحن علنی و بررسی در فرایند کلیات بودجه سال 1404 کل کشور در دستور کار قرار گیرد

حسین صمصامی

رونوشت:

- حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای گلپایگانی، رئیس محترم دفتر مقام معظم رهبری، جهت استحضار.
- جناب آقای دکتر پزشکیان، ریاست محترم جمهور، جهت استحضار.
- جناب آقای دکتر رضایی، دبیر محترم شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا، جهت استحضار.

پیوست؛ جداول کلان با لحاظ ارز تک‌نرخی برای بودجه سال 1404 (نرخ تسعیر 28500 تومان در بودجه)

جدول 1- برآورد منابع یکپارچه بودجه عمومی دولت - ارقام به هزار میلیارد تومان

عنوان	پیش‌بینی عملکرد 1403	لایحه بودجه 1404	برآورد 1404 با نرخ تسعیر ۲۸۵۰۰ تومانی
درآمدهای مالیاتی	1145	1700	1700
گمرک	100	264	163
سود سهام	80	60	70
سایر درآمدها	175	251	251
منابع نفتی	430	540	424
اموال	10	25	25
فروش داخلی فرآورده	115	147	147
فروش داخلی گاز طبیعی	230	250	170
صادرات فرآورده	130	186	143
منابع داخلی شرکت نفت	30	0	20
واگذاری سهام	35	135	135
سایر	5	4	5
اوراق مالی	505	700	700
صندوق توسعه	370	541	280
تهاتر بدهی از طریق اموال	0	200	200
جمع کل بدون تحویل نفت نیروهای مسلح	3360	5003	4433

نکات حائز اهمیت:

- 1) خارج نمودن بودجه نیروهای مسلح و مصوبات خاص و شرکت ملی نفت از سرجمع بودجه عمومی دولت با توجه به تحویل نفت خام به آنها. در واقع هرچقدر که منابع برای آنها منظور شود مصارفشان هم به همان میزان خواهد بود و تاثیری در ایجاد کسری بودجه دولت ندارد.
- 2) صادرات فرآورده با 5 میلیارد دلار مورد محاسبه قرار گرفته است.

جدول 2- برآورد مصارف یکپارچه بودجه عمومی دولت - ارقام به هزار میلیارد تومان

عنوان	پیش بینی عملکرد 1403	لایحه بودجه 1404	برآورد 1404 با نرخ تسعیر ۲۸۵۰۰ تومانی
حقوق و دستمزد	950	1221	1220
مستمری بازنشستگان	420	575	570
متناسب سازی	50	104	100
پاداش پایان خدمت	30	85	80
پرداخت اصل و سود و سایر تملک	310	500	500
بنیاد شهید/بیمه/صعب العلاج/غذا	350	540	500
سایر(آب و برق، تغذیه دانشجوی و زندانی...)	90	138	120
عمرانی	400	560	450
یارانه نقدی و کمیته امداد و بهزیستی	395	405	405
داروپار	70	90	90
خرید تضمینی گندم	210	250	230
واردات فرآورده	35	65	50
هزینه شرکت پالایش و پخش	50	70	70
تادیه بدهی(بانکها و تامین اجتماعی)	0	400	400
جمع کل بدون تحویل نفت نیروهای مسلح	3360	5003	4785

نکات حائز اهمیت:

- 1) کاهش هزینه‌های عمومی در برخی موارد از جمله طرح‌های عمرانی با توجه به تامین کالاها و تجهیزات با ارز 28500 تومان
- 2) قطع یارانه نان برای صنف و صنعت بر اساس آنچه در احکام لایحه پیشنهاد شده است و خرید تضمینی گندم در سطح نیاز خبازی‌ها و معادل 10.5 میلیون تن
- 3) واردات فرآورده با توجه به آنچه عملیات بودجه‌ای آن ثبت خواهد شد.

جدول 3- برآورد تراز مالی بودجه عمومی دولت - ارقام به هزار میلیارد تومان

عنوان	پیش‌بینی عملکرد 1403	لایحه بودجه 1404	برآورد 1404 با نرخ تسعیر ۲۸۵۰۰ تومانی
جمع مصارف یکپارچه	3360	5003	4785
جمع منابع یکپارچه	3360	5003	4433
تراز مالی (کسری/مازاد) بودجه	0	0	352 (کسری)

با عنایت به کسری 352 همت به دلیل اجرای سیاست تک‌نرخ‌ی نمودن ارز در بودجه کشور (28500 تومانی)، پیشنهادی ذیل برای جبران و تامین کسری بودجه ارائه می‌گردد که قطعاً اثرات به مراتب مناسب‌تری در مقایسه با سیاست‌های پیشنهادی دولت چهاردهم برای اقتصاد ایران خواهد داشت:

(1) افزایش درآمدهای مالیاتی از طریق:

- 1.1. ساماندهی معافیت‌های مالیاتی بنگاه‌های کلان با افزایش سقف‌گذاری بر معافیت‌ها (100 همت)
- 1.2. افزایش یک واحد درصد مالیات بر ارزش افزوده (کالاهای اساسی مشمول نمی‌شود) (85 همت)
- 1.3. کاهش فرار مالیاتی، پیگیری وصول مطالبات و شناسایی مودیان مالیاتی جدید به وسیله شفاف‌سازی تراکنش‌ها و تکمیل فرایندهای اجرایی سامانه مودیان مالیاتی (100 همت)
- 1.4. مکلف نمودن وزارت امور اقتصادی و دارایی به اجرای ماده 163 قانون مالیات‌های مستقیم ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن قانون (بیش از ۱۰۰ همت)
- 1.5. بسترسازی قانونی برای اجرای عادلانه اخذ مالیات از 20 درصد بالای تراکنش‌های غیرمولد کلان (APT¹)

(2) حذف کارت سوخت جایگاه‌داران و انجام عملیات سوخت‌گیری از طریق صدور آئی شماره سریال و رمز پیامکی و قابل رصد (رصدپذیری و پیشگیری از قاچاق خرد سوخت)

¹ Automated Payment Transaction Tax.